

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Resolutiones Pastorales De Præceptis, Vitiis Capitalibus, Et De Sacramentis

Marchantius, Jacobus

Coloniæ Agrippinæ, 1655

II. De Avaritia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41699

c. 47. dub. 6. De inobedientia supra egi-
mus latius in Præcepto IV.

C A P U T II.

De Avaritia.

I. **Q**UAERO. *Quale peccatū sit Avaritia?* Resp. Avaritia prout dicitur appetitum immoderatum divitiarum, nō est ordinariē nisi veniale peccatum; nisi appetitus hic eō usque se extendat, ut quis non curet quā viā opes congregare, aliena etiam rapiendo vel detinendo. Tunc enim est mortale peccatum, prout scilicet opponitur non solum liberalitati, sed etiam iustitiæ, ut supra latius dixim⁹ tractantes de Avaritia. Prout verò opponitur liberalitati, potest esse mortalis, quando quis immoderatē ita afficitur pecunia, ut pauperum necessitati nō subveniat, quando tenetur ex Præcepto.

2. **Q**UAERO. *Quandonam tenetur quis ad eleemosynam sub peccato mortali?* Resp. quando quis est in extrema vel gravi necessitate, certum est ex communi sententia eum qui habet superflua statui suo, vel etiā personæ, obli-

gari

gari ex præcepto illi subvenire, maxime si putet alium non subventurum. Tunc ergo foret mortale ex avaritia non subvenite. In aliis autem communibus necessitatibus nõ intervenit ordinariè peccatum mortale, si eleëmofyna non detur. Sunt tamen qui condemnant peccati mortalis divitem habentem superflua statui suo, nullas eleëmofynas facientem in communibus necessitatibus pauperum, quia hæc misericordia gravis censeatur, graviterque repugnans charitati.

Sed *petes* : An quando quis est in gravi necessitate, sufficiat, illi mutua-re cum restitutionis obligatione, ubi venerit ad pinguiorẽ fortunam? Resp. si is qui eget non habeat, nec hoc loco, nec alibi, nec probabiliter putetur habiturus, tunc obligatio est ad dandum gratis : quia præceptum eleëmofynæ urget. Si verò ipse est hic inops, alibi habens sufficientia, aut certè vi-res habet & artem ad facile lucrandum, tunc satis esset dare mutuò.

3. *QUAERO. An prodigalitas sit peccatum*

P 4

tum

rum mortale? Resp. tunc prodigalitate censeri peccatum mortale, quando quis per illam etiam aliena consumit; ut cum aliquis sibi ad dispensandum commissa prodigit, vel se impotentem facit ad solvendum debita sua. Item cum quis propterea desinit providere familiæ, uxori, liberis Denique si prodigalitas talis sit, ut notabile scandalum generet, qualis potest esse quandoque in Ecclesiasticis.

4. *QUAERO. An peccata illa quæ filias avaritiæ nominantur, sint mortalia?*
 Resp. filias avaritiæ nominari, fraudem, fallaciam, prodicionem, usuram, simoniam, perjurium, violentiam. Et hæc sunt filia ejus, quatenus est contra justitiam; suntque peccata mortalia, nisi parvitas materiæ excuset. Inquietudo & obduratio filia avaritiæ etiam sunt, quatenus illa est contra liberalitatem. Inquietudo, quæ est immoderata sollicitudo ad acquirendum aut conservandum temporalia, non est mortalis, nisi propter eam aliquis omitat aliquid ad quod obligabatur sub

pecca-

peccato mortali. Obdurationem cordis quâ cor avari est durum erga pauperes, & ad eis subveniendum difficile mortalis est quando quis ex præcepto tenetur eis subvenire, ut jam diximus.

§. *QUAERO. Quid sit usura?* Resp. usuram dici quando lucrum accipitur ultra sortem ex vi & causa mutui. Potest verò id fieri implicite in variis transactionibus & contractibus. Hinc resolvunt Doctores esse usuram, si quis mutuet alicui ut ad suum molendinum veniat, vel ut ad suam officinam veniat ad emendum, vel ut in suo prædio laboret. Quod quidem intelligendum est, si de his intercedat obligatio civilis & stricta, nam si solum sit obligatio gratitudinis, sive si hoc expectetur ex amicitia quadam, non ex vi pacti, tunc non est usura. Immo adde, non posse alicui injici obligationem civilem remutuandi alio tempore, sine vitio usuræ; quia id est pretio æstimabile. Sic usura erit, si quis mutuet frumentum, ut postmodum aliud præstantius reddatur, vel

ut in majori quantitatè; nisi fortè frumenti pretium jam esset auctius, quàm erit tempore redditionis, ita ut mutuans pateretur damnum; potest enim ipse se indemnem servare. Item erit usura, si quis pecunias argenteas alicui mutet, cum obligatione postmodum reddendi aureos nummos, quia & hoc onerosum est, & pretio æstimabile. Si tamen ex amicitia id peratur, & non obligatione stricta, non erit usura.

6. *QUAERO. Quomodo per avaritiam peccetur mortaliter circa beneficia Ecclesiastica?* Resp. varios hic casus recēseri posse ad simoniam spectantes, reatum peccati mortalis inducentes. & quādo, que etiam obligationem restitutionis.

1. *Casus:* Qui dat pecuniam ut ei conferatur aliquod beneficium, peccat mortaliter. Similiter qui recipit pro collatione aut præservatione beneficii; & ipse tenetur ad restitutionem.

2. Si quis conferat alicui beneficium, propter munus à manu vel obsequio, peccat mortaliter: Similiter & is qui

tale

tale beneficiū accipit. Ex. g. aliquis inter-
servit alicui Prælato principaliter ut
beneficium aliquod consequatur, tunc
est simonia maximè si permissio aut
pactum accedit saltem tacitum. Quia
quando aliquid accipitur, vel datur
pro beneficio quod sit pretio æstima-
bile vitium incurritur simoniæ.

3. Qui dat mediatori aut intercessori
aliquod pretiū, ut procūret sibi colla-
tionem, etiam mortiferè peccat. Ratio
est, quia hæc paria æstimatur dare col-
latori, vel dare alicui tertio, ut ipsum
collatorem moveat ad conferendum.

4. Resignare beneficium cum pen-
sione, additâ conditione, ut is cui resi-
gnatur postmodum sit obligatus redi-
mere pensionem, est simoniacum.

5. Resignare beneficium alicui cum
pacto, ut tibi restituat expensas quas
fecisti in acquisitione beneficii expe-
ditione litterarum, solutione jurium
dum accepisti ejus possessionem, &c.
ad simoniam spectat. Ratio est, quia
omne pactum in spiritualibus de on-
ere tēporali quod jure non est annexum
reprobarur. V. Binsf p. 4. c. 5. De

De aliis quæ avaritiam concernunt, fraude, fallaciâ, perjurio in emptionibus, venditionibus, &c. Suprà sufficienter dictum est in quæstionibus super præcepto septimo Decalogi.

De peccato Luxuriæ & speciebus ejus tractatum est in quæstionibus super præcepto sexto Decalogi, ideò hic supersedeo. Videri etiam possunt quæ dixi de raptu sodomia, incestu, inter casus reservatos post *Tractat. de Pœnitentiâ Candelab. nostro Myst*

C A P U T III.

De Ira & Invidia.

I. **Q**UAERO. Quando ira sit peccatum mortale? Resp. cum ira ut in malum accipitur, sit appetitus injustæ vindictæ, censetur mortalis si vindicta quam quis appetit sit gravis, & perfectè volita: quia tunc est contra proximi charitatem, & contra justitiam in re notabili.

Potest verò esse venialis ob imperfectionem actus; vel defectu voluntarii perfecti, quando motus iræ perfectum judicium rationis prævertit;

vel